

INTERVIEW

Pijlsnelle carrière in de kunst: Bart Lunenburgs werk is ineens overal te zien

Zijn werk is steengoed, het verhaal erachter weldoordacht, en dan heeft hij voor zichzelf ook nog eens een gat in de kunstmarkt gevonden. Wie is Bart Lunenburg? En hoe blaast hij historisch erfgoed nieuw leven in?

Karolien Knols 8 december 2022, 11:00

Bart Lunenburg spande kilometers draad tussen de pilaren van de gang in Buitenplaats Doornburgh. Al lopend ontstond een weefwerk, een zachte toevoeging aan het harde gebouw.

We zijn aan het einde van zijn rondleiding door de tentoonstelling *One to seven, grey to red, three to four, tread to thread* bij Buitenplaats Doornburgh in Maarsssen. Bart Lunenburg heeft al

meer dan een uur aanstekelijk gepraat over zijn fascinatie voor architectuur, het geheugen van gebouwen, over hoe zijn werk tot stand komt en welk onderzoek daaraan voorafgaat.

Dan zegt hij, half grappend, half serieus, over de plek die hij voor zichzelf heeft gecreëerd in de beeldende kunst: 'Heb je erfgoed en wil je dat reactiveren, dan mag je me altijd bellen. In het wakker maken van een gebouw ligt voor mij de rol van de beeldende kunst.'

Bart Lunenburg naast een weefsel van zijn hand op Buitenplaats Doornburgh in Maarsse. Beeld Natascha Libbert

Lunenburg is pas 27 en het gaat snel met zijn carrière: in 2017 cum laude als fotograaf afgestudeerd aan de HKU in Utrecht, (groeps)tentoonstellingen in binnen- en buitenland, subsidies van het Mondriaan Fonds, een kloek en prachtig vormgegeven boek bij het prestigieuze Fw Books. Alleen maar fotografie maakt hij allang niet meer. Hij bouwt maquettes en installaties van hout, hij weeft, bakt stenen, hij schetst en maakt video's.

Monnik en architect

Dit najaar dook hij op vier plekken tegelijk op. Bij galerie Caroline O'Brien in Amsterdam is werk te zien uit zijn project *The Healer*, over de relatie tussen gebouwen en (infectie)ziekten. Werk uit die serie hing ook in de binnentuin van Museum Catharijneconvent in Utrecht. Kunsthal Kade in Amersfoort (groepstentoonstelling *Baksteen*) en Buitenplaats Doornburgh tonen het resultaat van de drie maanden dat hij op de buitenplaats woonde en werkte. Hij deed er onderzoek naar Priorij Emmaus, het klooster dat hier in 1964 verrees, en waar tot 2016 de zusters van de Orde Kanunniken van het Heilig Graf woonden. Architect: Jan de Jong, leerling van Dom Hans van der Laan, benedictijner monnik en grondlegger van de Bossche School – met zijn absolute maatvoering, tot in elk klein detail, de strengste en dwingendste onder de architectuurstromingen.

Een van de werken van Bart Lunenburg in Buitenplaats Doornburgh.

'Ik ben geïnteresseerd in de spanning tussen het idee van een ontwerp, en hoe een gebouw door bewoners wordt gebruikt en ervaren. Op dat snijvlak voeg ik mijn werk toe.' Dat bedoelt Lunenburg met reactiveren: hij voegt een nieuw hoofdstuk toe aan de geschiedenis van een gebouw. Eerst had hij op de buitenplaats het idee dat zijn werk uit baksteen zou bestaan. 'Omdat mijn residentie was toegekend vanwege een voorstel voor de tentoonstelling *Baksteen* in Kade. Maar ik kreeg al snel door dat het ontwerp voor de Priorij zo'n absoluut totaalwerk was, daar

kreeg ik geen speld tussen. Wat er wel ontbrak, was iets zachts te midden van al dat steen, cement en beton.'

Weefgetouw

Zo kwam hij op het idee om zijn weefgetouw hier op te zetten. 'Weven is de oudste vorm van bouwen: tenten werden gemaakt van stokken met daartussen lappen die waren geweven van organische materialen. Er is niks van over, stof vergaat natuurlijk. Ik las een interessant boek van Elizabeth Wayland Barber over de problematiek van het vergaan van textiel, en daarmee het verdwijnen van de aanwezigheid van de makers ervan, doorgaans vrouwen. Wanneer vooral brons, ijzer, beton en steen achterblijven, hoe kijken we dan naar de geschiedenis?'

Hij kreeg de dubbele pandgang toegewezen als expositieruimte. In de cellen grenzend aan de lange gang heeft hij een onderzoeksruimte gebouwd met de elementen die hij heeft gebruikt om tot het eindresultaat te komen. Eigenlijk net zo'n systeemdenker als Van der Laan, die Lunenburg: alles past en klopt en is logisch, of logisch gemaakt. In de pilaren van de dubbele gang zag hij de pinnen van een scheerraam, waarop de lengte van de weefdraad wordt afgemeten. De klei, uit de oevers van de Vecht, bakte hij zó dat er kleuren ontstonden die pasten in het kleurschema van de Priorij. De ruwe vormen van klei gebruikte hij als gewichten aan een installatie die doet denken aan de eerste staande modellen van weefgetouwen. En de maatvoering van zijn eikenhouten frames met stukken hout van de kledingkasten van de zusters, is natuurlijk die van het 'plastisch getal' van de Bossche School: alles in verhouding van 1:7.

De maatvoering van Lunenburgs frames met stukken hout van de kledingkasten van de zusters is die van het 'plastisch getal' van de Bossche School.

Lunenburg zet grote stappen door de expositieruimte waar het grootste werk hangt. 'Zo liepen we dan', zegt hij, terwijl hij een denkbeeldige klos vasthoudt. Met een assistent spande hij kilometers draad tussen de pilaren van de 55 meter lange gang. Twintig stappen voor hem, klos doorgeven, twintig voor de assistent, klos doorgeven, twintig voor hem, en zo voort en verder: al lopend ontstond een weefwerk, een zachte toevoeging aan het harde gebouw. 'Zoals de zusters hier hun meters aflegden, zo heb ik dat ook gedaan.'

Van der Laan en architect Jan de Jong zouden zijn ingreep vreselijk hebben gevonden, zegt Lunenburg. 'Bij de opening was de nog enige levende zuster uit de orde aanwezig. Ze vertelde me dat het aanvankelijk niet was toegestaan om zelfs maar kussentjes op hun stoel neer te leggen.' Toch, zegt hij, herkende ze ook de essentie van het gebouw in zijn werk, in het repetitieve en meditatieve van het weven. Lopend langs het meterslange werk: 'Als straks de tentoonstelling is afgelopen, gaat de heggenschaar erin.'

Te zien: Buitenplaats Doornburgh, Maarssen en Kunsthal Kade, Amersfoort t/m 8/1, galerie Caroline O'Brien in Amsterdam t/m 11/12.

BAKSTEEN

De 'meest metselige' werken die uit het verblijf van Bart Lunenburg op Buitenplaats Doornburgh zijn voortgekomen, zijn te zien in Kunsthal Kade in Amersfoort: de uitkomst van Lunenburgs onderzoek naar de relatie tussen de techniek van weven en gemetselde baksteen. Verder toont *Baksteen* werk van meer dan vijftig kunstenaars, ontwerpers en architecten uit binnen- en buitenland. Zeven daarvan kregen de opdracht om een bakstenen folly te maken. Die zijn onderdeel van een speciale route in de stad.

Lees ook

Al in de eerste zaal van het Kunstmuseum voel je de verwantschap tussen Anni en Josef Albers ★★★★★☆

Architectonische parel van Geldrop wordt met sloop bedreigd

De Volkskrant Beeldende Kunst Prijs: wie gaat hem winnen?

LEESTIPS

Aangeboden door Kiosk.nl

Merel (48) vond haar biologische familie "Ik had me er al bij neergelegd dat ik wees was"

Koop los

[Neem op proef](#)

Irritante man 'steeds vaker steek ik mijn vingers in mijn oren en zing: tralalala'

Koop los

[Neem op proef](#)

Stressvrij aan de kerstdis - Dit jaar gaat het lukken!

Koop los

[Neem op proef](#)

Cultuur & Media

NIEUWS

MEER >

